

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий Інститут мистецтв

Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Композиція і робота в матеріалі

Освітній ступінь «Магістр»

Освітня програма «**Образотворче мистецтво**»

Спеціальність «**Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація**»

Галузь знань **02 Культура і мистецтво**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2021 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Композиція і робота в матеріалі
Викладач (-і)	Типчук Вікторія Мирославівна, доц., канд. мистецтв. кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації
Контактний телефон викладача	0963987323
E-mail викладача	victoriya.typchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний / Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді кафедри. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Головна мета вивчення дисципліни – поглиблення знань композиційної побудови жанрового полотна, уміння аналізувати, порівнювати та виконувати творчі сюжетні завдання.</p> <p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни виступають основні закономірності композиційної побудови станкового полотна. Основна увага зосереджується на аналізі закономірностей побудови художніх творів різних образотворчих жанрів.</p> <p>У теоретичних положеннях курсу у визначеній послідовності розглядаються закономірності композиції натюрморту, пейзажу, тематичної картини.</p> <p>Лекційний матеріал поділений на шість тем.</p> <p>Навчальна дисципліна «Композиція і робота в матеріалі» пов'язана з гуманітарними навчальними дисциплінами, які викладаються в інституті, такими як «Актуальні проблеми сучасного образотворчого мистецтва», «Рисунок», «Живопис» та ін.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> викладання навчальної дисципліни «Композиція і робота в матеріалі» є поглиблення знань основних закономірностей композиції жанрового полотна, його методів організації, прийомів і засобів гармонізації творів образотворчого мистецтва.</p>	

Основними цілями вивчення дисципліни є:

- засвоєння основних понять та принципів побудови творів образотворчого мистецтва різних жанрів;
- навчити студентів аналізувати композиційну структуру творів різних жанрів;
- формування у студентів практичних навичок роботи з формою на заданій площині, підпорядковуючись вимогам певного жанру;
- сформуванню вміння виконувати власні творчі роботи.

4. Загальні і фахові компетентності

1. Загальні компетентності:

- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
- Здатність розробляти та керувати проектами.

2. Фахові компетентності:

- Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу.
- Здатність використовувати знання та практичні навички з сценографії з метою найвиразнішого розкриття концепції і змісту драматичного твору та його художнього втілення.
- Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого та/або декоративного мистецтва.

5. Програмні результати навчання

- Інтерпретувати та застосовувати семантичні, іконологічні, іконографічні, формально-образні і формально-стилістичні чинники образотворення.
- Володіти інноваційними методами та технологіями роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).
- Представляти формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.
- Критично осмислювати теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для розв'язання завдань і проблем у галузі образотворчого та/або декоративного мистецтва.
- Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної, дослідницької та освітньої діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.
- Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, основних принципів розвитку сучасного візуального мистецтва.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни 90 год.

Вид заняття

лекції	10
практичні заняття	20
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
1	023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»	1	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема			
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Натюрморт як частина тематичної картини і як самостійний жанр. Засоби гармонізації. Аналіз робіт художників.	2	4	10
Тема 2. Пейзаж як складова частина картини і як самостійний жанр (історичний аспект). Ідейно-змістовна наповненість пейзажу. Аналіз робіт художників	2	3	10
Тема 3. Композиційні основи пейзажу: мотив, образ, просторові плани, точка зору, формат, перспектива, ритм, колорит, роль світла, композиційний центр. Пейзаж у творах сучасних художників. Особливості побудови творів.	1	3	10
Тема 4. Жанрове полотно . Сюжет і композиційна побудова. Ідея та засоби її вираження.	2	4	10
Тема 5. Особливості композиційних схем. Композиційні основи сюжетних робіт: образ, просторові плани, точка зору, формат,	3	6	20

перспектива, ритм, колорит, роль світла, композиційний центр. Особливості побудови творів сучасних художників.			
	10	20	60

Система оцінювання навчальної дисципліни

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Оцінювання з навчальної дисципліни проводиться з метою перевірки знань і вмінь студентів, виявлення якості засвоєних компетентцій, формування рейтингу успішності. Оцінювання результатів навчання відбувається на принципах систематичності, об'єктивності та прозорості.</p> <p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Оцінювання результатів навчання відбувається згідно положення «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» розміщеного на сайті університету: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-studentiv-2010.pdf. Семестровий (підсумковий) контроль з дисципліни «Композиція і робота в матеріалі» проводиться у формі екзамену. Екзамен передбачений в кінці 1 семестра. Навчання оцінюється за 100 бальною шкалою.</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th colspan="3">Шкала оцінювання</th> </tr> <tr> <th>Університетська</th> <th colspan="2">Національна</th> <th>Шкала ЄКТС</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90-100</td> <td>5</td> <td>відмінно</td> <td>A</td> </tr> <tr> <td>80-89</td> <td rowspan="2">4</td> <td rowspan="2">добре</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>70-79</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>60-69</td> <td rowspan="2">3</td> <td rowspan="2">задовільно</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>50-59</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>26-49</td> <td rowspan="2">2</td> <td rowspan="2">Незадовільно (з можливістю повторного складання)</td> <td>FX</td> </tr> <tr> <td>1-25</td> <td>Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)</td> <td>F</td> </tr> </tbody> </table> <p>Оцінювання результатів навчання з дисципліни передбачає поточне оцінювання на практичних заняттях, виконання студентами письмових контрольних робіт, а також самостійної роботи.</p>	Шкала оцінювання			Університетська	Національна		Шкала ЄКТС	90-100	5	відмінно	A	80-89	4	добре	B	70-79	C	60-69	3	задовільно	D	50-59	E	26-49	2	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX	1-25	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F
Шкала оцінювання																															
Університетська	Національна		Шкала ЄКТС																												
90-100	5	відмінно	A																												
80-89	4	добре	B																												
70-79			C																												
60-69	3	задовільно	D																												
50-59			E																												
26-49	2	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX																												
1-25			Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F																											

Вимоги до письмових робіт	Чіткість, конкретність відповідей на поставлені завдання, системність, вміння аналізувати та узагальнювати факти, правильне використання джерельної бази.
Практичні заняття	Вміння підготувати доповідь та проект за визначеною темою, висловити чітко і зрозуміло фактичний матеріал, вміння робити аналітичні висновки, аргументовано відповідати на поставлені запитання. Чіткість і цілісність як у формулюванні думок так і презентації ілюстративного ряду.
Умови допуску до підсумкового контролю	Умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Для отримання позитивної підсумкової оцінки з дисципліни за семестр студенту необхідно набрати мінімум 50 балів.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання студентами письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань, експрес-опитувань на практичних заняттях тощо.

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.

8. Рекомендована література

1. Богданова Л. О. Конспект лекцій з дисципліни «Композиція» (для практичних занять та самостійної роботи студентів 1 курсу спеціальності 191 – Архітектура та містобудування. Архітектура) / Л. О. Богданова, Г. А. Коровкіна; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 115 с.
2. Губаль Б.І. композиція в дизайні. Одно-, дво- і тривимірний простір: навчальний посібник.-Тернопіль, 2011.-240 с.
3. Дяків М. В., Основи кольорознавства. Завдання для самостійної роботи: Навчально-методичні рекомендації для студентів художніх факультетів курсу “Основи кольорознавства” / М. В. Дяків.- Івано-Франківськ, 2012.-30 с.

4. Иттен И. Искусство цвета. Искусство формы.- Д. Аронв, 2001.-222 с.
5. Калініченко О.В. Практикум з композиції. Ч.1.: посіб. – К. : НАУ, 2006. – 104 с.
6. Куленко М. Основи композиції в образотворчому мистецтві.-К., 2001.
7. Мельничук О.
8. Михайленко В. Яковлєв М. Основи композиції: Навчальний посібник.- К., 2004.-230 с.
9. Обідняк М. М. Архітектурна композиція (курс практичних занять та завдань): навч. посібник / М. М. Обідняк, О. Б. Білінська. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. – 150 с., ил.
10. Посібник. Основи формальної композиції: для студентів напряму 6.020205 «Образотворче мистецтво» / Укладач О.А. Половна-Васильєва – Дніпропетровськ, Роял – Принт, 2015. – 34 с.
11. Соколюк Л. Д. Графіка Бойчукістів./ Л. Д. Сокол.к – Х.: Видання часопису "Березіль"; Нью-Йорк: Видавництво М. П. Коць, – 2002. – 224 с.
12. Технология и исследование произведений станковой и настенной живописи / под ред. Ю. И. Гренберга. Учебное пособие для студентов художественных ВУЗов и художественных училищ.-М.: ГОСНИИР, 2000.
13. Типчук В.М. Основи композиції. Методичні вказівки для проведення лекційних та практичних занять.-Видавництво Прикарпатського національного університету ім.В.Стефаника.-Івано-Франківськ.-2018.-40 с.
14. Хмельовський О., Костукевич С. Графіка й основи графічного мистецтва : навч. посіб. Кн. 1. Луцьк: Луцький держ. технічний ун-т, 2003. 160 с.
15. Яковлєв М.І. композиція + геометрія.-К., 2007.- 240 с.
16. Яремків М.М. Композиція: творчі основи зображення: навч. посіб. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. – 112 с.

Викладач _____ доц. Типчук В. М.